

U EN UW PENSIOEN

Gevolgen van de pensioenhervorming van 2016 voor de artsen

En voor diegenen die zullen werken om het pensioen van de anderen te betalen!

Dr. Jean VANDERICK

Kliniekhoofd Radiotherapie CHU Liège

Geen belangenconflict met farmaceutische, financiële, of verzekeringsbedrijven...

De pensioenpijlers

- **1ste pijler:**

- Wettelijk pensioen: de staat is een zeer slechte bankier. (Rendement van uw "pensioeninvesteringen"???)

- **2de pijler:**

- **Voor werknemers:** deze pijler omvat [de groepsverzekering](#) of het pensioenfonds indien dat door de werkgever voorzien is.
- [\(Sociaal vrij aanvullend pensioen voor geconventioneerde loontrekkende artsen\)](#)
- **Voor zelfstandigen:** deze pijler omvat het [Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen \(VAPZ\)](#) en de [Individuele Pensioentoezegging \(IPT\)](#) van de zelfstandige bedrijfsleiders.
- Deze formules geven ook recht op een belastingvermindering met inachtneming van de wettelijke vereisten.

- **3de pijler:**

- Deze pijler omvat het eigenlijke [pensioensparen](#) (via de [pensioenspaarverzekering](#) of een pensioenspaarfonds) en het [langetermijnsparen](#), twee individuele spaarformules met een belangrijk fiscaal voordeel, want u krijgt 30 % van uw stortingen terug onder de vorm van belastingvermindering*. Hoe vroeger u ermee begint, hoe comfortabeler uw pensioen zal zijn.

* met inachtneming van de wettelijke vereisten

- **4de pijler:**

- Dit zijn uw **persoonlijke spaarinspanningen**, die geen fiscaal voordeel opleveren. Enkele voorbeelden: spaarboekje, vastgoedinvestering, effectenportefeuille (met aandelen en obligaties), sommige soorten levensverzekeringen enz.

Pensioen

Definitie Van Dale:

- *periodieke (gelijk blijvende) uitkering die iem. ontvangt na ontslag uit een ambt wegens het bereiken van een vastgestelde leeftijd, of wegens invaliditeit, wanneer daarvoor door hem gedurende zijn ambtsvervulling een bep. premie is betaald.*
- *Belgisch Nederlands: op pensioen gaan.*

RUSTPENSIOEN: opgebouwd door persoonlijke activiteit

OVERLEVINGSPENSIOEN: verschuldigd ten gevolge van het overlijden van een echtgeno(o)t(e)

DE DIVERSE STATUTEN

- ZELFSTANDIGE: HOOG INKOMEN – WEINIG (GEEN) PENSIOEN
- WERKNEMER: GEMIDDELD, BEGRENSD INKOMEN – CORRECT PENSIOEN
- AMBTENAAR: LAAG INKOMEN – GOED PENSIOEN

La pension mensuelle moyenne (montant net, en euros)

Salariés (2013)

1.212

1.473

982

Hommes

Femmes

Indépendants (2013)

840

Fonctionnaires (1er juillet 2014)

2.341

2.454

2.191

Hommes

Femmes

Sources: ONP, SdPSP, INASTI

Het bruto minimumpensioen in België (2013)

À combien s'élève la pension minimum?

(brute, après une carrière complète)

	Taux ménage	Taux isolé	Pension de survie
Salariés	1.432€	1.146€	1.128€
Fonctionnaires	1.546€	1.237€	1.078€
Indépendants	1.432€	1.092€	1.089€

Source: ONP, SdPSP, INASTI

Opgelet: verschil tussen minimumpensioen na een volledige loopbaan

EN

Minimumpensioen (2/3 volledige loopbaan = 30 jaar): Weigering wegens te korte loopbaan: 45 % V, 6 % M

Bron: Daniel Bacquelaine 01/2016

Hoeveel hebt u om van te leven?

Revenu disponible annuel moyen
d'un ménage qui compte au moins un actif

52.575€

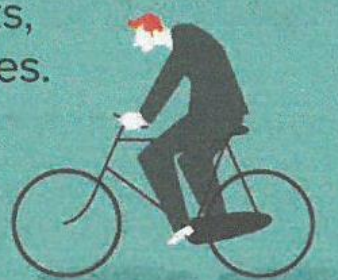

Revenu disponible annuel moyen d'un ménage
qui compte au moins un pensionné

29.452€

Revenu brut total du ménage = revenus bruts de salarié, d'indépendant, de la propriété, revenus financiers, transferts sociaux, etc.

Revenu disponible = revenu brut moins les impôts, les charges sociales et les transferts entre ménages.

Source: SPF Économie — SILC 2014 (UE Statistics on income and living conditions)

Les dépenses annuelles d'un pensionné

(en moyenne, en euros)

Pensionnés

31.124 euros

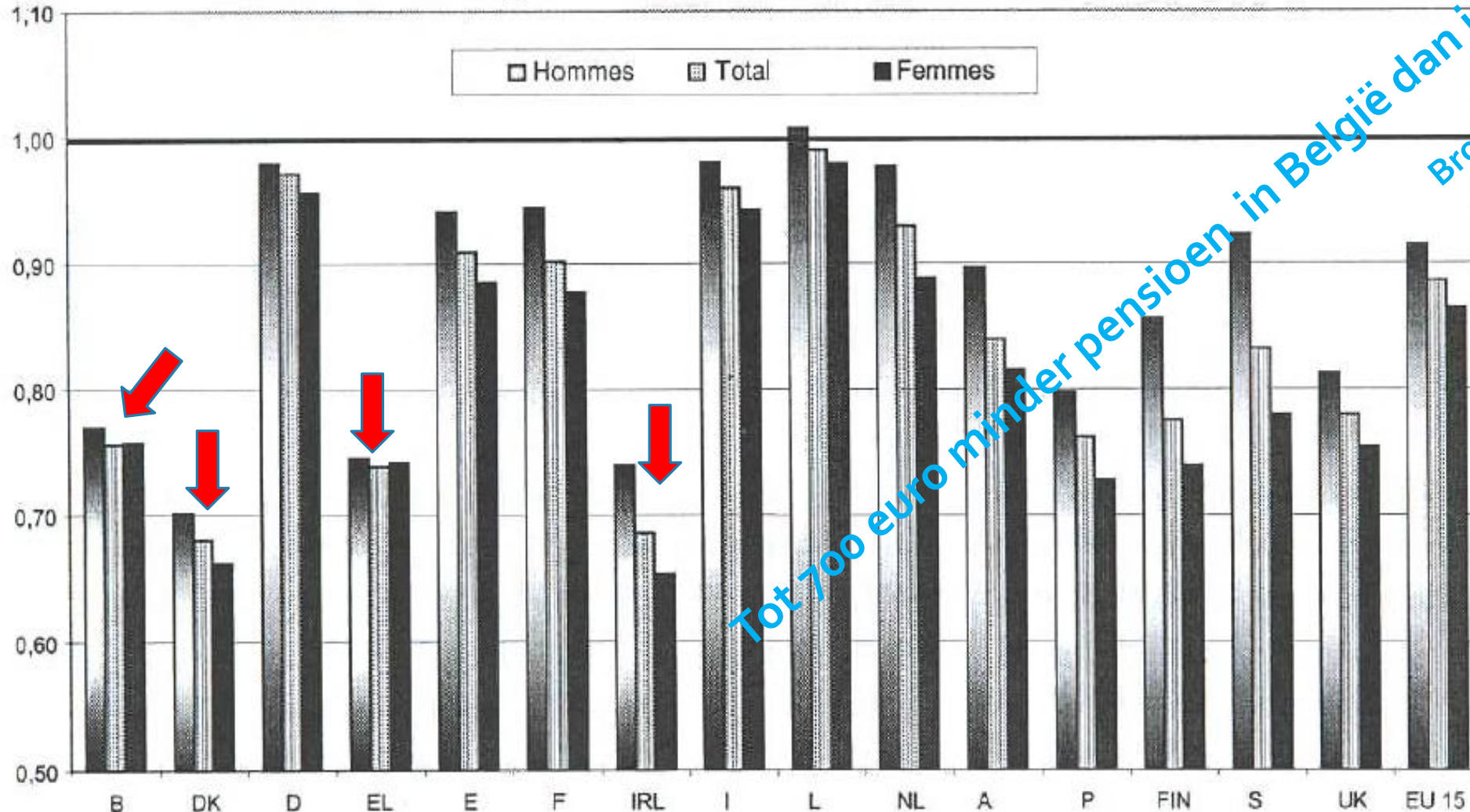
Tous ménages

35.429 euros

Source: Enquête budget des ménages 2012

Revenus des plus de 65 ans par rapport aux personnes âgées de 0 à 64 ans ^{a)}

Tot 700 euro minder pensioen in België dan in buurlanden

Bron: hln.be, 18 april 2015

Bron:
EU-rapport

L'Echo, 2 december 2014

①

Avant la retraite

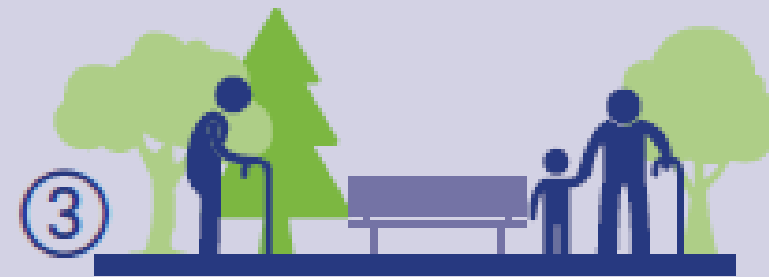
la période qui précède notre 65ème anniversaire, bien que cet âge soit de moins en moins une limite stricte. Durant cette période, nous préparons notre départ à la retraite, par nos cotisations au régime des retraites et notre épargne, quelle que soit l'approche que nous privilégions.

②

L'âge de la retraite active

les années entre 65 et 80 ans, lorsque nous sommes en bonne santé et que nous pouvons pleinement profiter de la vie. Nous avons toutes sortes d'activités et nous voyageons régulièrement. Heureusement, nous avons mis de côté suffisamment d'argent. Peut-être augmentons-nous peu à peu nos dépenses dans différents types de soins.

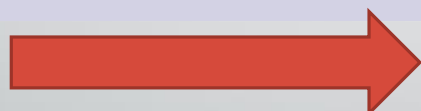

③

Les vieux jours : plus de 80 ans

Précisément parce que nous resterons tous plus longtemps en bonne santé, nous atteindrons également un âge où nous deviendrons dépendants. Ce degré de dépendance peut énormément varier, mais nous ne le connaissons pas à l'avance. Il est donc préférable de tenir compte de cette hypothèse dès le départ.

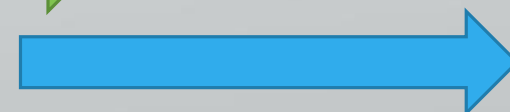
ACTIVE LIFE

HAPPY LIFE

LONG LIFE

Gevolgen van de demografische evolutie

- Significante stijging van het aantal gepensioneerden sinds 2012 (121.379 gepensioneerden – stijging met 6,7 % t.o.v. 2011)
- Baby boom: geboorten 1945 – 1965
- Voorziene minimale duur: 20 jaar
- Piek in 2030
- Nationale uitgaven voor pensioenen van 9,9 % naar 14,5 % BBP in 2060:
 - Hogere levensverwachting
 - Stabiël werkloosheidscijfer, onzekere banen
 - Dalend geboortecijfer

Interview met minister van Pensioenen De Croo in Le Soir, 4 maart 2013

Demografie op lange termijn

Tableau 2 : Évolution de la structure d'âge de la population belge

Source : INS, Statistiques démographiques.

En pourcentage	2000	2010	2020	2030	2040	2050
0-19 ans	23,50%	22,26%	21,21%	20,86%	20,46%	20,35%
20-59 ans	54,62%	53,96%	51,49%	48,46%	47,62%	47,17%
60-64 ans	5,05%	6,16%	6,74%	6,39%	5,82%	6,01%
65-69 ans	4,96%	4,57%	5,97%	6,59%	5,74%	5,67%
70-79 ans	8,21%	7,93%	8,92%	10,84%	11,41%	10,44%
80-89 ans	3,09%	4,45%	4,59%	5,62%	7,18%	7,90%
90-99 ans	0,57%	0,65%	1,06%	1,20%	1,73%	2,39%
100 ans et plus	0,01%	0,02%	0,02%	0,04%	0,05%	0,08%
total =	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Âge moyen de la population belge	39,29	40,89	42,28	43,54	44,54	44,94
Hommes	37,8	39,49	40,97	42,28	43,23	43,64
Femmes	40,72	42,24	43,54	44,77	45,82	46,21

26,48%

20,81%

GEVOLG (1)

Wettelijk pensioen betaald door de overheid:
vanaf 2030

L'âge légal
de la pension

Avant: 65 ans

14.040 Le nombre de jours que compte
une carrière complète

Pour les pensions qui prennent cours à partir du 1er janvier 2015, le maximum de 45 années (soit une carrière complète) est remplacé par 14.040 jours équivalents temps plein (ETP).

Het pensioen in 6 cijfers:

1: wettelijke leeftijd

- Voor 2025: 65 jaar (geboren voor 01/01/1960)
- Tussen 01/02/2025 en 01/01/2030: 66 jaar (geboren 01/01/1960-31/12/1963)
- Vanaf 01/02/2030: 67 jaar (geboren na 01/01/1964)
- **HOGER PENSIOEN** (berekend over 45 jaar of 14.040 dagen VTE)
- **1 of 2 JAAR LANGER SOCIALE BIJDAGEN**

2.

L'harmonisation
des pensions des salariés,
des fonctionnaires
et des indépendants

4.

La possibilité d'une pension
à temps partiel

Brugpensioen
=
**Werkloosheids-
uitkering**
aangevuld door
werkgever

3.

L'instauration d'un système
de pension à points

5.

Une meilleure «image»
de votre future pension

6.

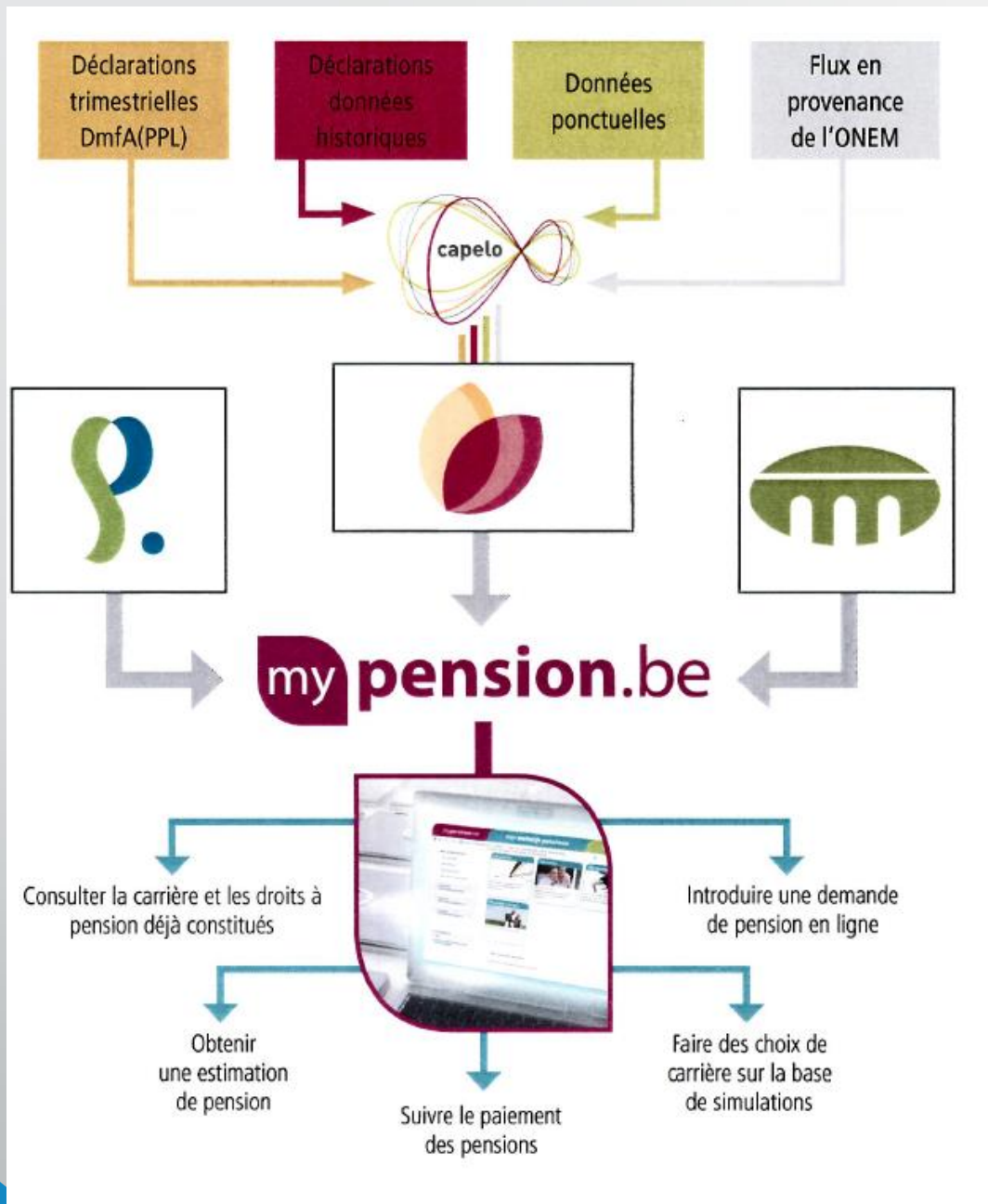
Une pension complémentaire
pour tous

Regering wil maximumpensioenen laten stijgen

Bron: deredactie.be, 28 januari 2016

- Stijging van het maximumplafond van het werknemerspensioen boven € 1.671,95/maand
- Stemt overeen met een brutosalaris van € 53.000 € / jaar
- Hoe??????????????
- Budgetneutrale hervorming!
- Fiscaal aandeel arbeid opgewaardeerd ↔ Aandeel werkloosheidsuitkeringen, brugpensioenen
- Protest van de vakbonden: solidariteitsprincipe!

Loopbaan

Openbaar

Elektronisch

Centralisatie van gegevens:

- **Sigedis** 'Sociale Individuele gegevens - Données individuelles sociales'
- **PDOS**
- **RVP**

Comment vous connecter ?

Allez sur www.mypension.be
et cliquez sur "Se connecter".

Vous pourrez ensuite choisir entre:

- Je connais déjà mypension.be
Vous vous êtes déjà connecté(e) à mypension.be et vous souhaitez à nouveau vous connecter.
- Je n'ai jamais utilisé mypension.be
Vous n'avez jamais utilisé mypension.be et vous souhaitez tester la configuration de votre ordinateur pour vous connecter.

Vous pouvez vous connecter avec:

Votre **carte eID** (vous aurez besoin d'un lecteur de carte) et votre code PIN.

*Vous avez oublié votre code pin et/ou votre code puk ?
Demandez votre nouveau code à votre commune.*

Depuis l'étranger

Si vous habitez à l'étranger, vous pouvez consulter votre dossier de pension en ligne au moyen de votre **numéro de dossier** personnel et d'une **clé d'identification** envoyée par la poste.

Contactez-nous

Site web
www.mypension.be

Utilisez le formulaire de contact que vous retrouvez sous 'Contactez-nous' à gauche en haut sur www.mypension.be

Numéro spécial pension
1765
Payant depuis l'étranger:
+32 78 15 1765

mypension.be est une collaboration entre:

ONP (Office national des Pensions)
www.onp.fgov.be

INASTI (Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants)
www.inasti.be

SdPSP (Service des Pensions du Secteur Public)
www.sdpsp.fgov.be

Sigedis (asbl Sociale Individuele Gegevens - Données Individuelles Sociales)
www.sigedis.be

my pension.be

votre dossier de pension en ligne

E.R. Sarah Scaillet – Administratrice générale

Salariés
Indépendants
Fonctionnaires

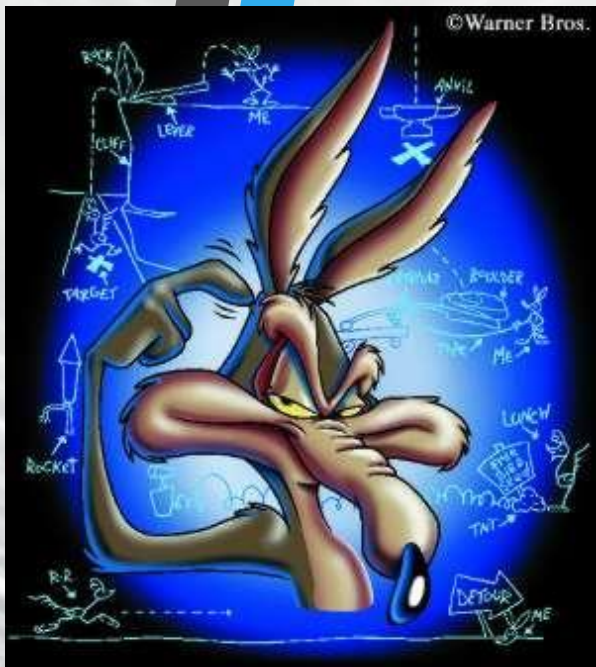

.be

Voorbeeld van pensioenoverzicht zelfstandige

Périodes (années et trimestres)		Période prise en compte pour le calcul de la pension	Raison pour laquelle une période est valable ou ne l'est pas pour le calcul de la pension	Revenus pris en compte pour calculer la pension	Période valable pour bénéficiaire de la pension anticipée
de	à				
2007/1	2007/4	oui *	période pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	31973,68€	oui
2008/1	2008/4	oui *	période pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	31739,72€	oui
2009/1	2009/2	oui *	période pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	28937,79€	oui
2009/3	2009/4	oui *	période d'activité complémentaire pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	31715,77€	oui
2010/1	2010/4	oui *	période d'activité complémentaire pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	32598,69€	oui
2011/1	2012/4	non	période d'activité complémentaire pour laquelle des cotisations inférieures au seuil minimum applicable en activité principale ont été payées	0,00€	non
2013/1	2013/4	oui *	période d'activité complémentaire pour laquelle des cotisations pleines ont été payées pour une activité principale	35579,88€	oui
2014/1	2015/4	non	période d'activité complémentaire pour laquelle des cotisations inférieures au seuil minimum applicable en activité principale ont été payées	0,00€	non

* Périodes retenues pour le calcul de la pension

WETTELIJK PENSIOEN: enkele opmerkingen over de berekening

- UITZONDERING IS DE REGEL:
 - Vroeger: de hele carrière op dezelfde plaats
 - Vandaag en morgen: cumulatie van onvolledige carrières in verschillende regimes
 - Uw dossier en dat van uw buur zijn VERSCHILLEND
 - DRIE PENSIOENSTELSELS: <http://www.sfpd.fgov.be/>
 - WERKNEMERS: RVP
 - AMBTENAREN: PDOS: Pensioendienst voor de Overheidssector
 - ZELFSTANDIGEN: RSVZ

Berekening van het pensioen

- Zelfstandige: aanvraag RSVZ – verzending document per post:
 - Formule: netto belastbaar inkomen x coëfficiënt x $\frac{1}{45}$ x 0,6 of 0,75
- Werknemer: normaal gezien kennisgeving pensioenleeftijd vanaf 55 jaar
- Ambtenaar: kennisgeving pensioenleeftijd vanaf 57 jaar maar er zijn uitzonderingen :
 - Formule :

Basisformule

$$RP = RW \times D \times T$$

RP = nominaal bedrag van het rustpensioen

RW = referentiewedde

D = het aantal aanneembare dienstjaren en periodes

T = de loopbaanbreuk (ook tantième genaamd) of het deel van de referentiewedde dat voor elk aanneembaar dienstjaar wordt toegekend voor de pensioenberekening

In de overheidssector bestaat er geen pensioen voor alleenstaanden en geen gezinspensioen.

Berekende bedragen

- Elk geval is individueel... maar....
- Een rustpensioen voor de openbare sector = MAX $\frac{3}{4}$ van de wedde die als basis dient voor de berekening
- Absoluut maximum voor rustpensioen: € 46.882,74/jaar (spilindex 138,01)
 - Dus € 75.406,20 /jaar (index 1,6084) = € 6.283,85/maand **BRUTO**
- **Absoluut maximum indien meerdere pensioenen (werknemer ± zelfstandige ± ambtenaar).... Dus....**
- **Indien ontoereikend pensioen, aanvraag GRAPA / IGO:**

Datum	Index	Basisbedrag	Verhoogd bedrag
01/06/2016	138,81	701,72 EUR	1 052,58 EUR

Vervroegd pensioen...

- GISTEREN:
- Bruggpensioen, vervroegde uittreding:
 - Plaats vrij voor “jongeren”
 - Minder werkloosheid

...wordt deeltijds werk

- VANDAAG:
 - Banen scheppen voor jongeren = lagere kosten: FOUT!!!!
 - Hogere individuele werklast: WAAR!!!!

- MORGEN:
 - VERLAGING VAN DE LEEFTIJD VOOR BRUGPENSIOEN
 - Transitie naar het Amerikaanse systeem: Gepensioneerden aan het werk
 - Wettelijke pensioen alleen onvoldoende → Complementaire jobs nodig
 - Noodzaak om langer bij te dragen
 - Pervers effect:
 - afwenteling armoede op jongeren, arbeidsovereenkomsten van bepaalde duur, onzekere banen
 - behoud van “rijkdom” voor gepensioneerden

Deeltijds
pensioen...
...en
compenserend
werk (1)

VEREISTEN	LEEFTIJD	LOOPBAAN
oud regime < 31/12/2012	60 jaar	35 jaar
nieuw regime > 01/01/2013	2013 : 60,5 jaar 2014 : 61 jaar 2015 : 61,5 jaar 2016 : 62 jaar 2017 : 62,5 jaar 2018 : 63 jaar 2019 : 63 jaar	38 jaar 39 jaar 40 jaar 40 jaar 41 jaar 41 jaar 42 jaar
overgangs- maatregelen	geboren < 01/01/1956 geboren in 1956 of 1957 62 jaar 62 jaar 63 jaar	32 jaar voor 31/12/2012 Met pensioen indien 37 jaar carrière 43 jaar 42 jaar 41 jaar

Bijkomende voorwaarden:

In rekening gebrachte jaren voor berekening:

Zelfstandigen: minimum 2 trimesters / jaar

Werknemers: 1/3 tijd, hetzij 104 dagen /jaar

Indiening van een VRIJWILLIGE aanvraag

Toegestane arbeid:

tot 65 jaar :

Beperkte aanvullende inkomsten

na 65 jaar :

Einde van het vervroegd pensioen

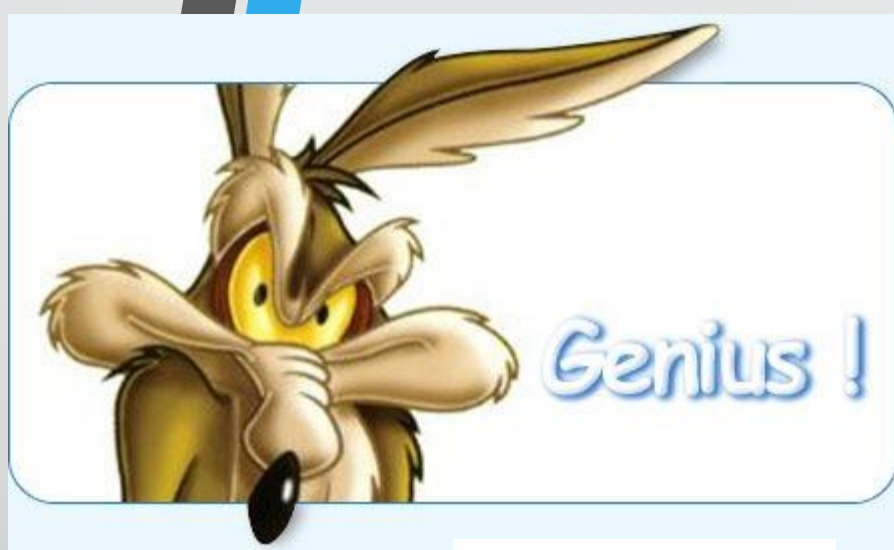
Normale pensioenregeling

Onbeperkte extra inkomsten (UITZONDERINGEN!)

AR/KB 20/01/2015 – MB/BS 23/01/2015

Geldig voor het volledige jaar waarin u 65 jaar wordt

Deeltijds
pensioen...
...en
compenserend
werk (2)

???? Vervroegd pensioen voor artsen ????

63 ANS
L'âge de la pension anticipée
Avant: 60 ans

42 ANNÉES
La durée de la carrière pour accéder à la pension anticipée:
Avant: 35 années

Début de la pension	Âge minimum	Carrière minimum
2015	61,5 ans	40 ans
2016	62 ans	40 ans
2017	62,5 ans	41 ans
2018	63 ans	41 ans
À partir de 2019	63 ans	42 ans

- Vervroegd pensioen 45/45
- Indien studies tot 25 jaar: max. 40/45 tot 65 jaar, 42/45 tot 67 jaar
- Onmogelijk om een volledige loopbaan te bereiken als arts!
- Studiejaren afkopen telt alleen voor berekening van het wettelijk pensioen

Studiejaren afkopen: (09/2016) (1)

Huidige situatie:

- Werknemers: afkopen mogelijk binnen de 10 jaar na het begin van de loopbaan.
- Zelfstandigen: afkopen mogelijk gedurende de hele loopbaan.
- Ambtenaren: gratis verrekening van de studiejaren (degressief schema eindigend in 2030) **DIPLOMABONIFICATIE**

- ⇒ De vermindering bedraagt **4 maanden** per kalenderjaar voor een diploma met een studieduur **van 2 jaar of minder**.
- ⇒ De vermindering bedraagt **5 maanden** per kalenderjaar voor een diploma met een studieduur **van meer dan 2 jaar en minder dan 4 jaar**.
- ⇒ De vermindering bedraagt **6 maanden** per kalenderjaar voor een diploma met een studieduur **van 4 jaar of meer**.

DIPLOMABONIFICATIE (ambtenaren)

Tabel met verminderingen

Ingangsdatum pensioen	Geleidelijke vermindering van 4 maanden voor een diploma met een studieduur van 2 jaar of minder	Geleidelijke vermindering van 5 maanden voor een diploma met een studieduur van meer dan 2 jaar en minder dan 4 jaar	Geleidelijke vermindering van 6 maanden voor een diploma met een studieduur van 4 jaar of meer
Van 1 januari tot 31 december			
2016	4 maanden	5 maanden	6 maanden
2017	8 maanden	10 maanden	12 maanden
2018	12 maanden	15 maanden	18 maanden
2019	16 maanden	20 maanden	24 maanden
2020	20 maanden	25 maanden	30 maanden
2021	24 maanden	30 maanden	36 maanden
2022		35 maanden	42 maanden
2023		36 maanden *	48 maanden
2024			54 maanden
2025			60 maanden
2026			66 maanden
2027			72 maanden
2028			78 maanden
2029			84 maanden

* Een studieduur van 3 jaar = 36 maanden.
Omdat 36 niet deelbaar is door 5 bedraagt de vermindering voor 2023 één maand.

Studiejaren afkopen: (09/2016) (2)

- Regels in 09/2016 :
 - Studies 20 jaar – Wet van alles of niets
 - < 30/06/1970 – € 100/trimester
 - 01/07/1970 – 31/12/1974: € 166/trimester
 - 01/01/1975 – 31/12/1983: € 405/ trimester
 - >01/01/1984: Naargelang referentiewedde en interesten 6,50 %
- Voorbeeld van overkopen van studiejaren:
 - Zelfstandige geboren in 1955 – Studies 01/1975 – 06/1979
 - Aangevraagde regularisatie: 7942,02 **AFTREKBAAR**
 - Pensioen op 65 jaar:
 - zonder studies: 40,5/45: € 1288,62/maand
 - met studies: 45/45 : € 1431,80/maand
 - Zelfstandige geboren in 1964 – Studies 01/1984 – 09/1987
 - Referentiewedde: 1988: € 18.000,00
 - Aangevraagde regularisatie: > 15.514,00 **AFTREKBAAR**
 - Pensioen op 65 jaar identiek (45/45)

€ 143,18 / maand
Betaald/gerecupereerd bedrag
in 56 maanden pensioen

143,18 € / maand
Betaald/gerecupereerd bedrag
in 109 maanden pensioen

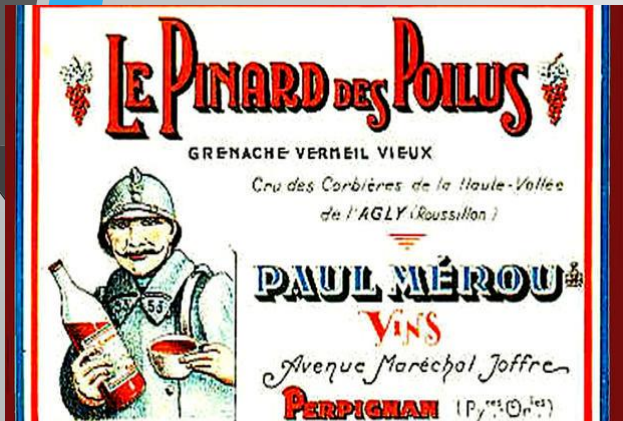
Studiejaren afkopen: (09/2016) (3)

Nieuw voorstel Daniel Bacquelaire :

- **Werknemers, zelfstandigen** EN **ambtenaren**: afkopen mogelijke gedurende hele loopbaan.
- € 1.500 per jaar indien aangevraagd binnen 10 jaar na einde studies
- Na meer dan 10 jaar: variabel bedrag afhankelijk van leeftijd en levensverwachting => bijtelling van een rentevoet
- Overgangsmatregelen:
 - Kosteloos voor **ambtenaren** naargelang het aantal gewerkte jaren:
Vb.: loopbaan $\frac{2}{3}$ => gratis bonificatie voor $\frac{2}{3}$ van de studies
 - Tot 2019: € 1.500 / jaar afkopen voor **ambtenaren onafhankelijk van hun leeftijd**
 - Alle studiejaren zullen "te koop" zijn
- TOTAAL GEBREK AAN CONSENSUS OP HEDEN
- VRAAG STEEDS INDIVIDUELE SCHATTING MET/ZONDER AFKOOP STUDIEJAREN

BESLUIT OVER HET WETTELIJK PENSIOEN

M
I
J
N
W
E
T
T
E
L
J
K

P
E
N
S
I
O
E
N

DE SOM VAN
MIJN
PENSIOENEN

Le ministre des Pensions, **Daniel Bacquellaine**, mise à fond sur la pension complémentaire. Grâce aux réformes menées, le gouvernement fédéral peut à nouveau garantir la pension légale. Mais cela ne permettra pas d'offrir aux futurs pensionnés un pouvoir d'achat correct, reconnaît le ministre libéral. *Nadine Bollen*

Mon Argent, bijlage september 2016

«Une pension complémentaire est un must pour une pension à part entière»